

Grafiska branschen

Grafiska branschen anmäler oftare muskel- och ledbesvär än andra branscher. Vanliga arbetsskador är arbetsolyckor där en maskin är inblandad.

Inom grafiska branschen finns 1 500 arbetsställen med totalt 16 300 anställda. Drygt 800 arbetsställen är små med färre än fem anställda, medan 14 arbetsställen har 100 eller fler anställda.

Arbetsmiljöverkets tillsyn

Åren 2006 - 2009 genomförde Arbetsmiljöverket 621 besök på arbetsställen inom den grafiska branschen, och ställde 1 300 krav på arbetsmiljöförbättringar. De vanligaste kraven gällde områden som riskbedömningar, maskiner, fordon och annan teknik. Krav ställdes också inom det kemiska och fysikaliska området.

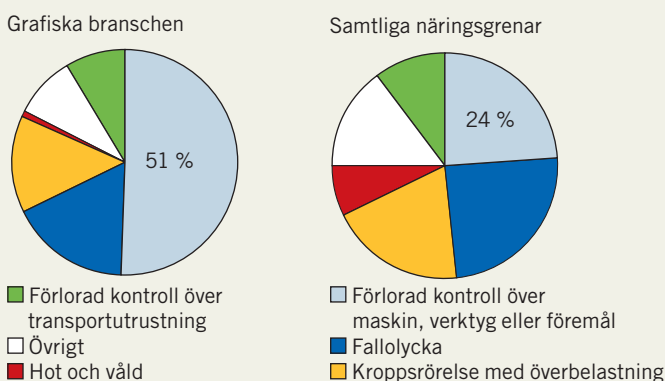
Anmälningar enligt 2 § i arbetsmiljöförordningen

Enligt 2 § i arbetsmiljöförordningen är en arbetsgivare skyldig att snarast anmäla dödsfall, allvarliga olyckor och tillbud till Arbetsmiljöverket. Åren 2006 - 2009 har 126 sådana anmälningar gjorts inom grafiska branschen.

Anmälda arbetsskador enligt lagen om arbetsskadeförsäkring (LAF)

Huvuddelen av anmälningarna gäller skador vid tryckning av böcker, tidskrifter och dagstidningar. Tre fjärdedelar av anmälningarna kommer från yrkesgruppen maskinoperatörer.

Figur 1. Anmälda arbetsolyckor med sjukfrånvaro inom grafiska branschen 2006 - 2009.

Anmälda arbetsolyckor

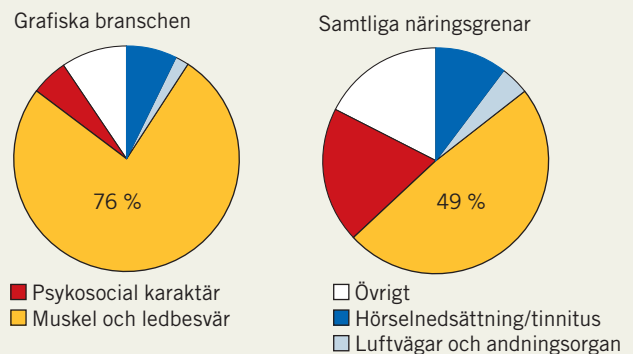
Åren 2006 - 2009 anmäldes 300 arbetsolyckor med sjukfrånvaro inom grafiska branschen. Av dessa var 240 män. Cirka hälften av anmälningarna beskriver att man förlorat kontrollen över maskin, verktyg eller föremål (figur 1).

Exempel på maskinskador: En manlig tryckare och grafiker arbetade vid en fyrfärgsmaskin. Handen fastnade mellan en gummivals och trumma vid rengöring av trumman. Det ledde

till klämskador på höger hand. En kvinnlig bokbinderiarbetare arbetade vid trimmermaskin i ett tryckeri. Hon skulle ta bort papper som fastnat nedanför en kniv. Säkerhetsanordningen var borttagen och maskinen igång. Det ledde till förlust av finger. Olyckor med verktyg:

En manlig maskinoperatör vid tryckeri skar upp tape runt en kartong. Handen slant och en mindre mattniv orsakade skärskada i tummen. En kvinnlig tryckeriarbetare skadades av häftmaskin vid efterbearbetning i tryckeri.

Figur 2. Anmälda arbetssjukdomar inom grafiska branschen 2006 - 2009. Fördelade efter typ av besvär.

Anmälda arbetssjukdomar

Under perioden 2006 - 2009 anmäldes 150 arbetssjukdomar inom grafiska branschen varav 90 var män.

Muskel och ledbesvär utgör tre fjärdedelar av anmälningarna (figur 3). Motsvarande andel för samtliga branscher är hälften av anmälningarna. Repetitivt arbete samt lyft och förflyttningar av bördor är det vanligaste som anges.

Exempel: En kvinnlig text- och bildoperatör utförde bland annat laminering, skärning och falsning. Monotona rörelser samt tunga lyft ledde till axelskada.

En manlig tryckare och grafiker arbetade med packning och distribution på tryckeri. Tunga lyft av lådor under tidspress och ensidigt arbete ledde till besvär i axlar, rygg och nacke.

Intervjuundersökning

I Arbetsmiljöverkets intervjuundersökning 2004 - 2008 om arbetsorsakade besvär angav 9,1 procent av männen inom grafisk produktion och förlagsverksamhet att de haft besvär till följd av stress och psykiska påfrestningar de senaste 12 månaderna. Motsvarande andel för samtliga branscher är 6,8 procent. Kvinnorna redovisas inte eftersom det statistiska underlaget är för litet.